

Udalak eta herritarrek euskara plana adostuko dute

Murrizketak nagusi diren honetan, norbaitek pentsa lezake herri euskaldunetan euskara sustatzeko planek ez dutela tokirik. Markina-Xemeinen, aldiz, krisiari aurre egin eta herria aktibatzea adostu dute. Aste Santurako euskara sustatzeko plan berria osatuko du Udaleko Euskara Batzordeak, herritarren parte-hartzeari esker.

| MARIJO DEOGRACIAS |

ANTOLATZAILEK UTZIA

Urtarrilean eta otsailean egindako bilera bietara 70 bat herritar bildu ziren.

MARKINA-XEMEINEN (Bizkaia) euskaraz egiten da, baina gaztelaniaz ere bai, asko. Horregatik, eta Udalak Euskara Sustatzeko Plana berri-
tu beharra zuelako, euskararen inguruan herritarrek aktibatze-
ko lanean hasi dira. Urtarrilean eta
otsailean, aldezturik planifikatu-
ta, lan bilera bi egin dituzte eta 70

lagun inguru elkartu dira lanerako
gogoz. “Herentzian jaso genuen
euskara guk, baina oraintxe ohartu
gara, era kontzientean, zein den
gure herriak bizi duen egoera”.
Naroa Escabias Garaian kultura
elkarteko kidea da eta elkarte-
an aspalditxo hartu zuten arren euska-
raz funtzionatzeko erabakia, aitortu

duenez, sorpresa hartu du, txarrerako,
ohartuta arlo askotan euskaldun-
ek ez dutela normal antzean eus-
karaz jarduten. Eneko Arrate ere
bat dator horretan. “Guk naturalki
jaso dugu euskara. Beti entzun izan
dugu Lea-Artibaiko eskualdea
‘aldea’ bat dela, hemen salbu gaude-
la, trankil egoteko. Baina, igarri egin

dugu transmisioa ez dagoela segurtatuta”, lanean jarri ezean. Gazte Asanbladako kide moduan hartu zuen parte berak bilera bietan.

Ados daude Udaletik aparte, herriak ere egin behar duela euskararen alde, bakoitzak bere elkarte edo taldean euskaraz jarduteaz gainera.

Herrian sortu nahi izan den jarrera proaktiboaren arrazoietako bat izan daiteke euskara elkarterik ez egotea. Izan bazen lehen EHE taldea, baina aspaldi utzi zion funtzionatzeari. Lasaitu-edo egin ziren herrian. Udaleko Euskara Batzordea bazezilen, eta indarrean zen Euskara Sustatzeko Plana ere. Aldiz, egoeraz ohartuta, eta “bi urteko geldialdiaren ostean, gobernu aldaketa egon zenez eta krisi ekonomikoaren eraginez diru gutxiago dagoenez, gauza batzuk birplanteatzen hastea pentsatu zen herrian”. Hala diosku Iratxe Lasak. Zortzi urtez herriko euskara teknikari izan da eta gaur egun Elhuyar Aholkularitzan ari da, eta bere herrian prozesua abiatzeko ardura hartu du. Proposatutako lan formulak kohesio soziala lantzeko aukera ematen du; gainera, “beste arlo askotan ez bezala, euskararen inguruan adostasun handia dago”, eta horrek ere laguntzen du berba egiteko. Izan ere, “Euskara Zerbitzua sortzeko eta hizkuntza politika zehazteko ardura izan behar du Udalak, baina noraino izan behar du Udalak eragile bakar?”. Irma Etxeberria da euskara zinegotzia. Berak ere uste du Euskara Batzordeak egitekoa betetzen badu ere, euskararen aldeko lana askoz ere dinamikoagoa izango dela herritarren parte-hartze zuzenarekin, eta badela garaia “denen artean erabakitzeke nondik nora jo nahi den”.

Deialdi arrakastatsuak

Oso pozik daude bi lan saioek izan duten erantzunarekin. Bi egunetan zehar hiru lan-mahai eta zortzi lantalde txiki egin zituzten, herrian euskararen egoera hobeto ezagutzeko. Hala, kultura, kirola, gazteak, eskola, adinekoak, enpresa, merkataritza eta beste hainbat sek-

toretako herritarrak elkartu ziren. Guztiek baloreen jarri dutena: parte-hartzaileen aniztasuna eta parte-hartze zabala.

“Jasotako inpresioak alde aurretik ere bagenekizkien arren, orain herriko arlo bakoitzean egoera zehazki zein den dakigu, herritarren ahotik”, dio Etxeberria, areago, “euskaldun sare bat aktibatzea nahi zen eta bakoitzak bere esparrutik, elkartetik, aktibatzea”. Bileretara Souleymane Sarr markinartutako senegaldarra ere joan da. Markina-Xemeingo senegaldarren Asema elkarteke kidea da bera eta “elkar-

“Guk euskara naturalki jaso dugu. Beti entzun izan dugu Lea-Artibaiko eskualdea ‘aldea’ bat dela, hemen salbu gaudela, trankil egoteko. Baina, igarri egin dugu transmisioa ez dagoela segurtatuta”

Eneko Arrate,
Gazte Asanblada

gune” modura definitu ditu lan bilerak. “Herrian egiten diren bestelako ekintzetan parte hartzen dugu, aukera dugunean; baina, gutako askorentzat euskararekin hartu-eman izateko era honetako dinamika oso egokiak dira”. Izan ere, etorkinen artean “ez da ikusten, hasieran behintzat, euskarak zer ekarpen egiten digun. Baina, behin hemen bizitzen jarrita, denborarekin, konturatzen zara herriaren parte izateko ere, euskara ezagutu eta jakin behar duzula”. Ikasten hasita dago Sarr, baina lan ordutegiak ez dira bateragarriak euskara eskolekin. “Gure proposamena izan da euskaraz aritzeko topalekuak gauzatzeko aukera”, kontatu digu.

Eurena izan da urtarrilaren 24an eta otsailaren 7an egin ziren lan saio bietan batutako proposamene-tako bat. Baina ez bakarra. Izan ere, gazteek parte hartu zuten lan taldean esaterako, 8 urteko gaztetxo bat ere aritu zen eta Eneko Arratek gogora ekarri duenez, “ikusten dituzten marrazki bizidun asko eta asko gaztelaniaz izaten direla esan

zigun eta eskolako atsedendietan, gaztelaniaz ere aritzen direla. Horrek erakusten du gure aldetik ere jarri behar dugula, emanda etorri zaigun hizkuntza gehiago erabiltzeko”. Inplikazio hori bilatzea izan da prozesuaren motore eta “jendea gogoz dago parte hartzeko. Hori gazteen artean ere sumatu dugu, 25 urtetik beherako jende gutxi egon baginen ere, eta hor lanketa egin behar dugu”, azpimarratu du Arratek. “Txip aldaketa” egitea tokatzen zaiela iritzi diote markina-xemeindarrek; “komoditatea izan da gehienok euskararen aurrean izan dugun jarrera”, iritzi dio Arratek.

Krisiari elkarlanarekin aurre

Aurrekontu publikoetan murrizketak egiten dabilatzala jakitun, Markina-Xemeinen imajinazioa dantzan jarri nahi izan dute. “Dirurik ez dago, baina euskararen alde lan egiteko diru askorik ere ez da behar; ez behintzat jendea aktibatzeke”, diote euskara zinegotziak eta Elhuyarreko kideak. “Elkar-lana indartzea da gakoa, krisiak eragindako murrizketei aurre egiteko, era horretan, diruak ez dezan baldintzatu euskararen sustapena”. Bada sarean asko zabaldu den berba bat, hona ere ekar genezakeena: coworking-a. Elkarlanean aritzea eta dagoenari guztiok probetxu atera ahal izateari esaten zaio. Gurean auzolanak ohitura handia dauka eta, kasu honetan, esan daiteke horri eutsi nahi dietela Markina-Xemeinen.

Gauzak horrela, Udaleko Euskara Batzordeari tokatzen zaio orain lekukoa hartzea: herritarren artean egindako bileretan lan talde guztiek ateratako argazkiekin osatutako txostena baloratzea. Euskara Batzordean parte hartzen dute herrian ordezkari izan duten hiru alderdiek eta herriko hainbat elkar-tek ere.

Dena ondo bidean, Aste Santurako aurreikusitako prozesua biribildu eta plana aurkeztea, beti ere, herritarrek egindako ekarpenak jasoz, eta aktibazio hori izanik motorea. ■

